

UNDERLAG INFÖR DISKUSSION OM REVISION AV MEDLEMSAVGIFTERNA I MÄLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND 2018

Vid Mälarens vattenvårdsförbunds årsstämma 2014 reviderades medlemsavgifterna och samtidigt togs beslut om att nästa revision av medlemsavgifterna skulle äga rum 2019.

En arbetsgrupp som utsetts av styrelsen, bestående av Staffan Jansson (ordförande), Erik Östman (vice ordförande), Katarina Tano (projektledare Mälaren – en sjö för miljoner) samt Ingrid Hägermark (sekreterare) har arbetat vidare med att titta på principerna för medlemsavgifterna idag, vilka behov av revidering som finns samt ta fram olika förslag på reviderade avgifter.

Här följer en bakgrund till förslaget till reviderade medlemsavgifter samt några frågor att ta ställning till inför diskussionen om medlemsavgifternas utformning och storlek. Sist i dokumentet finns styrelsens förslag till reviderade medlemsavgifter.

BAKGRUND

Mälarens vattenvårdsförbunds verksamhet kan delas in i tre delar:

- Miljöövervakning och kartläggning av ekosystemen i Mälaren, dess tillstånd och funktion.
- Åtgärdsarbete; kunskapsuppbyggnad, finansiering och samverkan.
- Information om Mälaren till specifika målgrupper och allmänheten.

Miljöövervakning och kartläggning

Denna del har sedan länge utgjort grunden i förbundets verksamhet. Här finns en god tradition och med det nyligen ingångna forskningssamarbetet med SLU kommer detta antagligen att ytterligare förbättras. En stor del av förbundets medel går till detta.

Åtgärdsarbete

Detta kom igång ordentligt i och med att projektet "Mälaren – en sjö för miljoner" (MER) sjösattes 2013. Detta bedrivs i projektform, och omfattar endast en del av medlemmarna inom förbundet. Det finansieras vid sidan av den ordinarie medlemsavgifterna av de kommuner som medverkar i projektet.

Information om Mälaren

Detta skedde längre tillbaka främst i form av publicering av olika rapporter. Sedan ca 10 år tillbaka finns även en hemsida till förbundet och det ordnas också olika träffar. Det här är en del som aldrig har fått så stort utrymme i budgeten, men som skulle behöva förstärkas. Till viss del kommer forskningssamarbetet med SLU att kunna förstärka detta när det gäller miljöövervakningen. När det gäller information om åtgärder kommer förstärkt budget i och med att fler kommuner valt att delta i MER, att kunna ge mer medel till den delen. Informationsdelen av verksamheten behöver utvecklas vidare framöver, då vi nu i

hög grad lever i ett informationssamhälle, där det ställs allt större krav på lättillgänglig och pedagogisk information, deltagande i olika medier, press såväl som sociala medier, samt transparens som ideell förening.

AKTUELLA VATTENFRÅGOR I SVERIGE/MÄLARDALEN

Vattenbristen och dricksvattenfrågan

Dricksvatten har seglat upp som en allt viktigare fråga i Sverige. Den har aktualiserats på grund av senare års vattenbrist på flera håll, men även av många andra anledningar. Klimat- och samhällsförändringarna ställer högre krav på att arbeta förebyggande för att säkra vårt dricksvatten. Livsmedelsverket fick nyligen i uppdrag att bilda ett nationellt dricksvattenråd. En av de viktiga uppgifterna som har pekats ut för dricksvattenrådet de omfattande kraven på samverkan som ställs på aktörer, inom och över områdesgränserna och mellan lokal, regional och nationell nivå. Här spelar Mälarens vattenvårdsförbund (MVVF) en stor roll när det gäller just samverkan runt Mälaren.

Urbaniseringen

Vi har ett ökat tryck i Mälardalen. Ökade folkmängder innebär ökad verksamhet, byggande, nyttjande och nedsmutsning av Mälaren. Så här många människor har det aldrig bott runt Mälaren tidigare.

Vattenförvaltningen

I och med vattendirektivets införlivande i svensk lag 2004, har vi förbundet oss att arbeta med god status i samtliga våra vattendrag. Nu står det klart att det krävs en hel del fortsatt arbete, både med att lära sig mer om hur Mälaren fungerar som ekosystem, såväl som att åtgärda de problem som finns och arbeta förebyggande för att förhindra att ytterligare problem uppstår.

FRÅGESTÄLLNINGAR INFÖR REVISION AV MEDLEMSAVGIFTERNA

Uppräkning av avgifterna med anledning av inflationen - hur och till vilken nivå?

De medlemsavgifter vi har idag har legat fast sedan 2014. Det innebär att de kommer att ha legat still under fem år fram till 2019, då avgifterna ska revideras enligt planen. Under dessa år har vi haft en viss inflation och även med en oförändrad omfattning av verksamheten har omkostnaderna ökat. Ett lämpligt index för att räkna upp förändringen i kostnader för förbundet är att använda index K84, faktorprisindex för konsulttjänster, eftersom en stor del av förbundets inköp består av konsulttjänster som t.ex. miljöövervakningen. En uppräkning med K84 2015-2019 innebär en ökning med 10% av medlemsavgifterna. Landsting och länsstyrelser fick vid förra revisionen en höjning med 50% och kan därför ligga kvar på samma nivå som tidigare. Ideella organisationer får också kvarstå på samma nivå som tidigare.

Justering efter invånarantal

Kommunernas medlemsavgifter baseras på antalet invånare i respektive kommun. Att utgå från detta är relevant, då kommunernas påverkan är direkt relaterad till mängden invånare. Sedan 2014 har invånarantalet hunnit ändras. En uppdatering med avseende på aktuellt invånarantal bör göras.

Olika delmängder av kommuner är medlemmar i MVVF, MER samt nyttjar Mälaren som dricksvatten

En knäckfråga är att det nu är olika delmängder av kommuner som är medlemmar i Mälarens vattenvårdsförbund, medfinansierare av MER samt utnyttjar Mälaren som dricksvattentäkt.

De strandnära kommunerna (23 st) är alla idag fullvärdiga medlemmar i Mälarens vattenvårdsförbund (MVVF).

Till "Mälaren – en sjö för miljoner" (MER) har samtliga kommuner i Mälarens avrinningsområde bjudits in att delta. ***I avrinningsområdet finns totalt 46 kommuner.*** Totalt ingår nu 23 st kommuner i projektet "Mälaren – en sjö för miljoner" (MER). 15 st av dessa är strandnära kommuner, alltså ursprungliga medlemmar i MVVF. 8 st av kommunerna i MER är ej strandnära.

29 kommuner nyttjar Mälaren som dricksvattentäkt. 13 av dessa kommuner ligger helt eller till större delen utanför Mälarens avrinningsområde.

17 st av de strandnära kommunerna (medlemmar i MVVF) nyttjar Mälaren som dricksvattentäkt.

2 av de kommuner som är med i MER, men inte ligger strandnära, nyttjar Mälaren som dricksvattentäkt.

Ytterligare 10 st kommuner är varken strandnära (medlemmar i MVVF) eller medverkar i MER. De ligger helt eller till större delen utanför Mälarens avrinningsområde.

Så här säger stadgarna om medlemskap:

"Medlem i förbundet kan vara företag, kommuner, myndigheter, organisationer och andra som nyttjar, påverkar eller utövar tillsyn av Mälaren."

Därmed bör de kommuner som ligger i avrinningsområdet men ej är strandnära, samt även de kommuner som ligger utanför avrinningsområdet, men som nyttjar Mälaren som dricksvattentäkt, kunna ansöka om medlemskap i MVVF.

För att detta ska göras möjligt, behöver den tidigare begränsningen tas bort, som gällde att kommunerna endast betalar medlemsavgift för de invånare som är bosatta inom avrinningsområdet. Samtliga de kommuner som påverkar och nyttjar Mälaren bör uppmuntras att ingå i förbundet, oavsett om de är strandnära eller inte.

Tidpunkter för revision av medlemsavgifterna respektive medfinansiering MER

Tidpunkten för revision av medlemsavgifterna är enligt beslut på stämman 2014 satt till 2019. Medfinansieringen till projektet MER är enligt överenskommelse med de deltagande kommunerna till och med 2021. År 2022 kommer vi alltså att behöva ta ställning till fortsättning av MER. Har vi uppnått målet god status i Mälaren och dess avrinningsområde och avslutar projektet? Eller kommer vi att vilja att projektet ska fortsätta i som ett förlängt projekt? Eller tänker vi då att arbete med åtgärder bör ingå som en del av den ordinarie verksamheten inom MVVF? Det är bra att börja fundera över det redan nu.

STYRELSENS FÖRSLAG GÄLLANDE MEDLEMSAVGIFTER FÖR MÄLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND
FRÅN OCH MED 2019 OCH FRAMÅT

Kommuner

Kommunernas medlemsavgifter räknas upp med index K84 från 2015-2019, vilket innebär en ökning med 10%. De betalar 55 öre per invånare, med en minimiavgift på 22 000 kr och en maxavgift på 110 000 kr. Beloppen avrundas uppåt till närmaste jämnt 1000-tal kronor.

Länsstyrelser

Länsstyrelserna betalar 75 000 kr för medlemskap.

Landsting

Landstingen betalar 50 000 kr för medlemskap.

Övriga myndigheter

Övriga myndigheter betalar 11 000 kr för medlemskap.

Vattenverk

Vattenverken betalar 11 000 kr för medlemskap.

Företag/branschorganisationer/vattenverk

Företag och branschorganisationer betalar 11 000 kr för medlemskap.

Ideella organisationer

Ideella organisationer betalar 1000 kr för medlemskap.

Medlemmar som tidigare inte betalat avgift

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) är medlem i förbundet men betalar inte någon avgift för detta. HaV ger årligen ett väsentligt bidrag till övervakningen i Mälaren, f n 700 000 kr (2018). HaV är därför även fortsättningsvis avgiftsbefriade.

Nya medlemmar

De som ansöker om nytt medlemskap, ska få avgift efter vilken typ av medlem de är (Kommun, Länsstyrelsen, Landsting, Övrig myndighet, Vattenverk, Företag/branschorganisation, Ideell organisation).

Indexuppräknning

Medlemsavgifterna indexuppräknas varje år från och med 2020 med index K84.

Hur genomförs förändringen?

Styrelsen föreslår att de medlemmar som får en höjning större än 50%, genomför förändringen stegvis med maximalt 50% per år tills de kommit upp i full avgift. Övriga medlemmar betalar enligt nya avgiften direkt från och med 2019.

Förslaget till reviderade avgifter för befintliga medlemmar visas i tabell 1.

Medlem	Typ av medlem	Avgift 2017	Avgift 2019
BOTKYRKA	Kommun	41 000	51 000
EKERÖ	Kommun	20 000	22 000
ENKÖPING	Kommun	20 000	25 000
ESKILSTUNA	Kommun	50 000	58 000
HALLSTAHAMMAR	Kommun	20 000	22 000
HUDDINGE*	Kommun	20 000	61 000
HÅBO	Kommun	20 000	22 000
JÄRFÄLLA	Kommun	32 000	42 000
KNIVSTA	Kommun	20 000	22 000
KUNGSÖR	Kommun	20 000	22 000
KÖPING	Kommun	20 000	22 000
NYKVARN	Kommun	20 000	22 000
SALEM	Kommun	20 000	22 000
SIGTUNA	Kommun	21 000	26 000
SOLNA*	Kommun	20 000	44 000
STOCKHOLM	Kommun	100 000	110 000
STRÄNGNÄS	Kommun	20 000	22 000
SUNDBYBERG	Kommun	20 000	28 000
SÖDERTÄLJE*	Kommun	21 000	53 000
UPPLANDS-BRO	Kommun	20 000	22 000
UPPLANDS VÄSBY	Kommun	20 000	25 000
UPPSALA	Kommun	99 000	110 000
VÄSTERÅS	Kommun	70 000	83 000
Landstinget i Uppsala län	Landsting	50 000	50 000
Landstinget Västmanland	Landsting	50 000	50 000
Stockholms läns landsting	Landsting	50 000	50 000
Länsstyrelsen i Stockholms län	LST	75 000	75 000
Länsstyrelsen i Södermanlands län	LST	75 000	75 000
Länsstyrelsen i Uppsala län	LST	75 000	75 000
Länsstyrelsen Västmanlands län	LST	75 000	75 000
Havs- och vattenmyndigheten	Myndighet	0	0
Sjöfartsverket	Myndighet	10 000	11 000
Trafikverket	Myndighet	10 000	11 000
Mälarenergi	Vattenverk	10 000	11 000
Norrvatten	Vattenverk	10 000	11 000
Stockholm Vatten AB	Vattenverk	10 000	11 000
Pfizer Health AB	Företag	10 000	11 000
Ragn-Sells Avfallsbehandling AB	Företag	10 000	11 000
Svensk Oljeättervinning AB	Företag	10 000	11 000
Yara AB	Företag	10 000	11 000
Arbogaåns vattenförbund	Ideell organisation	1 000	1 000
Fyrisåns vattenförbund	Ideell organisation	1 000	1 000
Hedströmmens vattenförbund	Ideell organisation	1 000	1 000
Hjälmarens vattenvårdsförbund	Ideell organisation	1 000	1 000
Kolbäckens vattenförbund	Ideell organisation	1 000	1 000
Svealands Kustvattenvårdsförbund	Ideell organisation	1 000	1 000
VAS-Rådet	Ideell organisation	1 000	1 000
Länsförbundet av Naturskyddsföreningen i Västmanland	Ideell förening	1 000	1 000
Länsförbundet av Naturskyddsföreningen i Uppland	Ideell förening	1 000	1 000
Länsförbundet av Naturskyddsföreningen i Södermanland	Ideell förening	1 000	1 000
Mälarens fiskareförbund	Ideell förening	1 000	1 000
Sportfiskarna region Mälaren	Ideell förening	1 000	1 000
Summa		1 286 000	1 497 000

*Medlemmar som får mer än 50% höjning av medlemsavgiften. Ökningen beror på indexuppräknig, ökat invånarantal och att samtliga kommuninvånare räknas in, inte enbart invånare inom Mälarens avrinningsområde.